

gesser, kunde det ogsaa regne paa, at der vilde skee noget Mærkeligt og Betydeligt, navnlig for de ringere Classer, for dem, der kunde ansees trykkede og tilfidsatte, og den blev uden Tvivl modtaget som et saadant Barfel, og blev, som det gjerne pleier at skee, anseet for at betyde en heel Deel mere, end det i sig indeholdt eller var beregnet paa at skulle indeholde. Men saa synes det mig, det er indlysende, at efterat den saaledes er udkommen, gaaer det paa ingen Maade an, at tage den tilbage igjen, gaaer det paa ingen Maade an, at give en Understøttelse mere til den Tankegang og den Talemaade, der vitterligt bliver ført ofte nok andre Steder, og ogsaa her i Landet, og som løber ud paa, „at man lover i sin Nød mere, end man holder til sin Død,“ som løber ud paa, at der falde store Ord og stærke Løfter, naar det kniber, men at saa snart Nøstighed synes at være fuldkommen sikret, saasnart der igjen synes at være nogen Tillid til de Støtter, hvorpaa man tidligere forlod sig, saa dreier man af, og saa mindsker man, ikke blot paa det, man havde givet Haab paa for Fremtiden, men ogsaa paa de smaa Indrømmelser, der allerede være gjorte; og dette er min Grund, hvorfor jeg vil erklære mig for denne Lov og hvorfor jeg ved Afstemningen skal stemme for den uden væsentlig Forandring, navnlig ogsaa uden nogen væsentlig Forandring hvad de to første Paragrapher angaaer. Det forekommer mig nemlig, at efterat den er udkommen og er bleven bekjendt i Landet, bekjendt for Sogneforstanderskaberne og for de Mennesker, der nærmest have Leilighed til at benytte den, og nærmest skulle nyde Godt af dens Bestemmelser, og efterat der ikke er blevet fremsat noget Beviis for, at den har vakt virkelig betydelige Misforstaaelser eller Banskethed ved Udførelsen, saa har denne Lov faaet den Støtte i Livet, som en Lov behøver for rigtig at forstaaes, saa kan det vel være, at vi kunne vælge langt heldigere og bestemtere Udtryk, men at desuagtet de nu i Loven staaende Ord ere mere sikre paa at blive forstaaede i Livet og i de Kredse, hvor Loven skal gjøres gjældende. Dertil kommer, at det er Communalbestyrelserne, til hvilken Loven henvider sig, ikke som befalende, men som tilladende, og det er vist Man-

ges som det er min Overbeviisning, at Communalvæsenet skal udvikles i høi Grad heri Landet. Men jeg troer ikke, at det er noget Skridt til at udvikle Communalvæsenet i nogen høi Grad, naar man vil forsøge at begrænde og tilskjære i den yderste Detail og med en Forsigtighed, som om man havde med Forbrydere at gjøre, hvad man betroer Communalbestyrelserne at fatte Beslutning om, og hvad ikke. Dersom det var sandt, hvad her er bragt under Dmtale, at der kunde siges at være nogen Strid mellem Grundloven og denne Lov, saa forholdt det sig anderledes, saa var det min Pligt og min Villie at stemme imod denne Lov til det Yderste som ubetinget Tilhænger af Grundloven; men dette er mig umuligt at see. Jeg kan ikke skjønne rettere, end at det almindelige Vel i strengeste Forstand fordrer denne Foranstaltning, ikke det almindelige Vel, saaledes som det blev forklaret af den ærede 6te Landsktingsmand for 6te Valgkreds (Holberg), ikke Almeenvellet i den Forstand, at det skulde være den enkelte Communes eller den enkelte Persons Vel, — thi det kalder jeg ikke Almeenvellet —, men netop i den Forstand, det er det danske Folks Vel, i den Forstand, at ikke blot den Enkelte trænger, men at der saa vidt muligt maa drages Om- sørg for, at der ikke lever Noget her i Landet, der synker ned til en dyrist Tilværelse, og ikke har, som den ærede Ordfører saa rigtigt har bemærket, hvad der foruden Jøden hører til Livets første Nødvendighed, Tag over Hovedet. Jeg skal med Hensyn til et Par andre SS tillade mig nogle mindre Bemærkninger. Først hvad det Forslag angaaer, der er stillet til S 3, at der efter Ordet Byggeplads skulde indskydes de Ord „derunder indbefattet en passende Gaards- eller Haveplads“ saa er dette Noget, man maatte ønske og attraae, Noget der stemmer ogsaa med mit Hjertes inderste Følelse, ja min Phantasi løber af med mig, naar jeg tænker paa, hvor velstignet det kunde være, at see Mennesker, der befinde sig i saadanne Kaar og i saadan Stilling, have idetmindste en lille Have. Men dog troer jeg efter mit bedste Overlæg at maatte erklære mig derimod, i den Overbeviisning, at det virkelig er at føre et nyt Princip ind i vor Lovgivning,